

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția. Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Contele Iuliu Szápáry și naționalitățile.

II.

Am terminat articolul precedent cu încheierea discursului lui Alesandru Roman, și începem pe acesta cu încheierea discursului lui Parteniu Cosma, publicat în diarul nostru nr. 54 din 11/23 Iuliu 1874, carea este următoarea:

„Până aci vina acelor legi cădea pe foca dieta a Transilvaniei; de aci încolo noi luăm răspunderea de pe umerii Transilvaniei, și Ungaria va fi responsabilă înaintea lui Dumnezeu și a lumii pentru nedreptatea, ce va urma într-o parte a ferii”.

Unde s'au rostit ambele acestea și multe altele admonițiuni din gura deputaților români, dle Szápáry? Pe stradă? sau peste granițele țării?

Nu dle Szápáry, ci acolo unde chieim dta astăzi pe reprezentanții naționalităților în parlamentul Ungarei, unde, deși nu 28, dar 15 ani de-arândul au fost câți-va deputați români — pentru dta numărul nu împoartă — cari cu totă energie și din cel mai drept patriotism au pretins dreptate și echitate și pentru poporul român.

Și totuși „numai” românii sunt cauza acelu „Quid tunc?” carele „nunc” se manifestă în „pasivitate?”

D-ta ca ministru îți ai susținut onerosul proiect de lege, respingând propunerile celor ce voiau să curme pasivitatea transilvănenilor, dar ca totuși „aliquid fecisse videatur” sub impresiunea justelor imputări ale deputaților români, că față de ei chiar și legea de naționalitate se violază, ai promis solemn în fața lumii, că dacă vei afla, că nu se respectă legea, însuși vei lua inițiativa pentru vindicarea răului, care promisiune și s'a și cuitat din partea deputatului Roman, și imediat te-ai rugat să nu aștepti vor descând deputații din opoziție îți vor pândi casuri concrete, ci să întrebi pe deputații români din partidul guvernamental și negreșit vei căpeta destul material ca îndată să te apuci de lucru.

Cu puțină întrerupere de atunci până nainte de doi ani tot ministru, și mai lung timp ministru de interne ai fost.

Ei bine, împlinitu-ai cuvântul dat în astă privință?

Care ș favorabil pentru noi l'ai executat din legea pentru egala îndreptățire a naționalităților?

Nici unul!

Dar ca să nu ni-se impute, că nu recunoscem nici ce s'a făcut, recunoscem totuși, că atunci, când constelațiunile politice pretindeau, ca să se astupe gura nemților din Bohemia și a sașilor din Transilvania, ai pacificat pe sași, punându-le la dispoziție averea universității sășesci și scăpându-i de pașalele Bánffy și Gabr. Bethlen etc. etc, din care pe Bánffy în scurt timp l'ai pus în parlamentul nostru, astăzi în a guvernului, ér Bethlen mai are să aștepte până când va ajunge Apponyi la putere, ca să devină și el președinte al camerei.

Dar să ni-se permită a trage la îndoială, că ați fi făcut și acest favor sașilor, dacă în „fundul regiu” marea majoritate a locuitorilor erau magiari și nu români.

Ai promis în motivarea proiectului de lege electorală, că vei prezenta și un proiect pentru arondarea cercurilor electorale, și interpelat prin deput Horváth Gyula în parlament ai promis de nou, că în timpul posibil cel mai scurt vei prezenta acel proiect.

De atunci au trecut deja 20 ani și proiectul tot nu s'a prezentat, deși însuși recunosc, acum când nu mai ești ministru, că „se pôte că la o nouă arondare a cercurilor electorale s'ar putea emenda unele defecte”.

Așa a făcut și Hieronymi.

La Hatzfeld când și-a depus mandatul de deputat, primind postul de președinte la înalta curte de contabilitate, a recunoscut, că și în Memorandul românilor sunt unele jalbe, care trebuie considerate, cum este și legea electorală, dar când a ajuns la putere, ca ministru de interne, mai virtos după-ce a audit protestul lui Tisza din Orade, n'a avut curagiu nici să inițieze măcar modificarea legii electorale. „Honores mutant mores”.

„Pasivitatea românilor” în gura d-lui Szápáry și în a tuturor acelor, cari li-o impută de „nepatriotism” este numai un pretext pentru a justifica înaintea străinătății măsurile excepționale față de români, — este însă un lucru foarte binevenit și plăcut atât guvernului, cât și tuturor partidelor magiare și jurnalistei.

Scim pozitiv, că totdeauna când în ajunul alegerilor, se întrunea conferința românilor ca să iee conclud în cestiunea alegerilor, cei interesați acceptau cu fruntea încrețită și în cea mai mare tremă rezultatul conferinței, și după ce primii au decretat pasivitatea se îndepărtau veseli din club și numai din pur „patriotism” procurau salve de champagne întru felicitarea „pasivității”.

Ba scim și mai mult, scim din isvor autentic, că după stabilirea programului partidului național din 1881, pe deputații de atunci P. Cosma și G. Pop da Băsescei, cari erau ungureni, bărbați cu influență decidentore la guvern i-a apostrofat cu cuvintele: „Nu ne pasă de aceea, că ați susținut și mai departe pasivitatea pentru Transilvania, din contră ne bucurăm, pentru că cu atât mai sigur și mai ieftin vom scote pe candidații noștri”. Dacă le place românilor transilvăneni să persevereze în pasivitate faci-o, dar pentru-ce voi ca ungureni faceți cauză comună cu ardelenii în cestiunea autonomiei Transilvaniei? Pentru ce nisuiți și voi la dismembrarea patriei vostre? Asta nu vi-o vom uita.”

Diariul nostru din capul locului a condamnat pasivitatea, și totdeauna a pledat pe lângă o luptă solidă a românilor transilvăneni cu cei ungureni în parlamentul ungar, unicul posibil între înregistrările date.

Fostul nostru redactor dl Nicolau Cristea chiar și în conferința din Mercurea, unde prima dată s'a decretat pasivitatea a pledat pentru activitate.

Ba chiar și după eșecul din 1874 étă cum scriea el în „Telegr. Rom.” Nr. 50 din 25 Iul. (6 Aug.) 1874? :

„Este laudabilă ținuta reprezentanților români în dieta Ungariei, cari și cu ocaziunea când se discută novela electorală sbiciuiri și condamnarea censul transilvan și arătară cu argumente destul de tari, că aceste stări excepționale în Transilvania nu sunt legale, și ar fi timpul de a li-se pune odată capăt. Și aci nu ne putem supura durerea, că românii din Transilvania nu avură reprezentanți în dieta — din culpa lor și astfel le trecu și de astădată ocaziunea de a se lupta și ei pe teren legal pentru delaturarea acestor stări excepționale din patria lor. Să sperăm că cu începerea unui nou period românii ardeleni și vor repara onora și-i vom vedé pe arena luptelor parlamentare.”

Și cu toate acestea, acest bărbat „activist” consumat, desiluzionat în speranțele sale de a vedé considerate durerile românilor în parlamentul Ungariei — a ajuns a fi și el închis în temnița din Vaț, într'altele și pentru pasivitate.

Noi deci, cari avem la activul nostru greaua și ingrata luptă pentru activitate, ne credem îndreptățiți a puté pretinde ca să fim considerați, când susținem, că: și astăzi cel mai puțin lucru ce trebuie să-l facă dieta Ungariei pentru-ca românilor transilvăneni să le facă posibilă părăsirea pasivității este crearea unei legi electorale întrégă și o nouă arondare a cercurilor electorale în mod drept și ecuitabil fără scopuri șovinistice magiare, ca parlamentul să fie adevărată expresiune a cetățenilor statului.

Cine nici măcar atâta nu admite, acela este un făriseu, când provacă pe români să părăsască un mod de luptă, bun, reu cum va fi, observat însă de aproape un pătrar de secol, și nu voiesce vindicarea răului ci voiesce eternizarea lui.

Acestea le dicem la adresa tuturor acestora cari au puterea a vindica reul, și în special și la adresa contelui Iuliu Szápáry, carele ați mână érași va ajunge la putere.

La fine ne admoniează dl Szápáry, că atunci când accentuăm gravaminele noastre, să nu ne uităm a pomeni și de poziția favorabilă, ce o avem în stat față cu frații lor din alte state, și anume de autonomia noastră confesională, de legea școlară, și de marea, pôte prea marea influență ce exercităm prin băncile înființate pe baza legii comerciale, și să nu pretindem privilegii.

Aceste cestiuni ar merita un tratat deosebit, dar fiind că deja ne-am prea estins, vom reflecta de astădată numai pe scurt.

Când pomenesce autonomia confesională, pôte fi vorbă numai de autonomia noastră, pentru-că românii gr-cat. nu au autonomie.

Să trecem peste gravaminele congresului nostru din 1870, pentru punctele virite în statutul organic fără scrierea și învoirea congresului, care încă nici astăzi după 25 ani nu sunt rezolvate, și să luăm autonomia așa precum este ea normată în statutul organic și sancționată de Maj. Sa.

Congresul nostru în sensul §. 152 din stat. org. se convocă ordină la trei ani odată „totdeauna pe 1/13 Octobree”, ér în sensul §-lui 151, despre convocare este de a se „însciința” Majestatea Sa.

De sine se înțelege, că însciințarea la Majestatea Sa se face pe calea guvernului.

Totă lumea trebuie să pricépă că „însciințarea” la Maj. Sa se face numai în scopul, ca guvernul să scie, când ținem noi congres?

Și ce face guvernul?

Când nu-i vine la socotélă nu se afla îndemnat a înaintea notificarea la Maj. Sa, și noi cu tot terminul ficsat în lege nu putem ține congres, nu putem executa alegerile pentru asessorii consistoriului metropolitan, instituiți numai pe trei ani, și prin asta ni-se produce disordine în întreg organismul nostru bisericesc.

Nu mergem mai departe decât la cazul mai recent. Congresul nostru notificat cu 6 luni înainte, din motivul indicat nu s'a putut convoca pe termenul legal de 1/13 Octobree a trecut.

Ni-se votéază un biet de ajutor din bugetul statului pentru preoțimea mai rău dotată și pentru parochiile șerace.

Biserica autonomă cu tot dreptul pretinde ca organele ei să distribuie acel ajutor între preoți și parochii, pentru-că numai acelea pot sci, cine este lipsit și cine merită acel ajutor.

Asta este permise însă numai bisericeii autonome permise însă numai bisericeii române nu, ci guvernul imparte ajutorul prin organele sale pentru scopuri, care el le apreciază, ér bisericeii noastre „autonome” nu i-a rămas alt drept decât a respinge ajutorul.

Astfel s'a respectat autonomia noastră bisericescă sub guvernul lui Tisza, sub a lui Szápáry, sub a lui Wekerle și până astăzi.

De autonomie școlară să nu vorbim, pentru-că aceea, fiind condiționată dela legea statului, cari mereu se modifică după împregiurări — nu există. Curentul șovinist de astăzi este pentru prefacerea tuturor școlilor confesionale în școle de stat, și puternicii o vor face îndată ce vor dispune de paralele și de puterile didactice necesare.

Băncile române! Este adevărat, că până acuma toate băncile române laudă Domnului! prosperéză

Dar chiar acesta este necazul.

Pentru asta nu încaps de ele György Endre și după el toate diarele magiare, și încă chiar și Szápáry se degradează când era ministru a declara în parlament, că va studia cauza și va lua măsurile necesare pentru reglementarea băncilor române.

Noi cu totă plăcerea le descoperim secretul prosperării băncilor române.

Ele prosperéză, pentru-că elementele, care contribuie la sustinerea lor, sunt elemente oneste, conștiințioase și morale.

Atât conducătorii lor, cât și debitorii români sunt oameni de omenie, carii nu fură și nu înșală.

Acesta este secretul.

Er influență nu cunoscem și nu admitem alta, decât că au scos pe poporul român din ghiarele cămătarilor și că bucuros vin într' ajutor ori-cui care este vrednic de credit, ca să-și păstreze averea, ce o are ba și să-și acuire, dacă este harnic.

Totă această lucruri, pentru care merită laudă chiar și din partea guvernului, dar nu suspicioși și persecuțiuni.

Privilegiul românii n'au cerut nici odată, ci numai dreptate.

Incheiăm cu observarea, că mai la vale publicăm de nou după 20 ani cuvântarea dlui fost deputat Parteniu Cosma, ca un potrivit răspuns și astăzi atât lui Szapáry cât și la toți aceia, carii susțin, că românii nu și-au dus jalbele în parlament, și că pretind privilegii pentru sine. Și ni-ar părea bine, dacă s'ar afla cineva, care se culcă într'o ediție românească toate cuvântările deputaților români dela 1848 încôce, atât în interesul istoriei noastre, cât și pentru informarea tinerimei chemate să continue lupta.

*

Cuvântarea și emendamentul

deputatului național Parteniu Cosma în casa deputaților a dietei ungurești, la desbaterea de Duminecă în 12 Iuliu n. 1874 asupra noile electorale, specialmintre la §. 4.

On. casă reprezentativă! Aflu necesar a semna încă dela început, că eu la acest §. voiesc a vorbi despre censul din Transilvania, fiindcă țin a fi de prisos §-ul 5. Eu în butul tuturor ascurărilor nu pot crede, că legea, care o aducem noi acum, va fi de o natură provisorie, precum afirmă dl ministru și referințele comisiei centrale; ba am convicțiunea, că ori-cât de provisorie, se va cere o generațiune, până când în această casă vom sta față cu un proiect de lege mai organic, decât acesta și mai perfect. Acesta în felul său formeză un întreg. Nu e novela, ci o lege nouă, chiar și ceea ce a rămas din legea dela 48, e aceea, ce nu vine sub votare cu asta ocaziune, conform rezoluțiunii acceptate, încă înainte de inactivarea legii acesteia, așiderea devine lege. Drept aceea eu aflu acest proiect de lege destul de însemnat, pentru de a ne înșui, ca să suplinim prin această defectele legii.

La noi legea electorală e cu mult mai ponderoasă decât în alte state, fiindcă are nu numai să corăspundă la ceea ce i-ar fi chie-marea, adică să formeze baza camerei reprezentative, ci la noi ea formeză totodată și baza vieții municipale, pentru-că la noi și cu respect la reprezentanța municipală, numai acela poate fi alegătoriu, care e înscris între alegătorii dietali; avem deci să băgăm bine de samă, că pe cine lipsim de dreptul electoral? Pentru-că aședând noi dreptul electoral pe o basă îngustă, am despoiat majoritatea locuitorilor țerei de dreptul de a pute participa la afacerile domestice acasă, în municipiul seu propriu.

Eu, on. casă, așa cred, că nu este între noi nici unul, căruia intereseându-se de sôrta patriei sale, să-i fie plăcut referințele de astăzi ale Transilvaniei, referințele, cari le-a creat acolo legea electorală din 48, și cari s'au menținut până în prezent, — nu este între noi, dic nici unul, carele să afe de just și echitabil censul transilvănen în comparare cu celelalte părți ale Ungariei, fiind că censul transilvan în asemănare cu censul din Ungaria proprie, e cu mult mai mare, se poate dice de patru ori mai mare, decât în Ungaria; pentru-că pe când în Ungaria pentru a pute fi cineva alegătoriu, se recer 8 jugere de pământ, în Transilvania se recer 36 de jugere pentru ca cineva să plătescă contribuțiunea de 8 fl. 40 cr. ca pe baza acesteia să pôtă fi alegătoriu. Tocmai pentru aceea, on. casă, eu această cestiune o țin de una dintr'cele mai ponderose, ce dieta este chemată a rezolvi.

Dl ministru ține, că art. de lege II. transilvănean, corespunde în destul dorințelor

și că nu e necesitate a se modifica, esprimându-se cu respect la Transilvania precum urmază:

„De asemenea dispozițiune esențială țin împrejurarea, că proiectul de lege atât în Transilvania, cât și în celelalte părți ale Ungariei, păstrează calificațiunea stabilită în legile din 1848. Vi se va păre pôte curios, pentru-ce în diferitele părți ale patriei se susține calificațiune diferită. Inse, când rapôrtele între singuraticile părți ale țerii sunt diverse, atunci consecința naturală este, că și dispozițiunile au să fie diverse, er eu așa cred, că nimenea nu va voi să nege, că în Transilvania, atât desvoltarea istorică, cât și rapôrtele de posesiune și avere, se desosebesc în mod esențial de rapôrtele Ungariei, și chiar pentru aceea, din partea mea aflu eu cale, ca să se mențină și mai departe dispozițiunile diferite.“

Eu, on. casă, o spun franc, că nu sunt de părerea dlui ministru. Uniunea Transilvaniei este enunțată și această uniune sau sustă, sau nu sustă. Dacă sustă, atunci e absurd, e abnorm, a susține în acele părți, cari înainte de 1848 formau Transilvania, o lege electorală specială, cu cens special, și aici în Ungaria erăși una specială, care difere intr'atât, încât acolo e cu totul imposibil ca pe baza acelei legi să pôtă fi alegători și foștii iobagi transilvăneni.

Nu știu, on. casă, cari sunt raporturile diferite, amintite de dl ministru așa numai în general, mi-ar plăcea foarte dacă ni le-ar înșira, și ar spune, că: ce e aceea, ce face necesară această diferență? Pentru-că ve mărturisesc, eu nu sunt capabil de-a o cuprinde cu mintea. Mi ar plăcea să o știu și din acea cauză, pentru-că noi de aceea suntem aici, ca — dacă sunt neasuri, acelea să le delăturăm; însă dacă nu ni le spune nimenea, atunci nu suntem capabili de a le delătura. Eu așa cred, că dl ministru nu voiesc a menține „rapôrtele istorice“ ale Transilvaniei, căci acelea sunt de așa natură, încât asemenea lor nime în lume n'au avut! Acolo au fost 3 națiuni, și 4 religii recepte, eu cred, că dl ministru nu voiesc a le menține, deși mascate ele se mențin prin art. de lege II. din 1848 transilvănean, pentru-că pe baza acestui articol de lege, reprezentanții națiunii și ai religiei nerecepte, nici-odată nu vin în parlament, precum dovedesc chiar împrejurarea, că nici nu se află aici.

Eu, on. casă susțin, că noi numai așa vom lucra drept, dacă vom estinde legea electorală din Ungaria și asupra Transilvaniei.

Baza legii electorale din Ungaria e posesiunea de pământ, acesta basă caută să o estindem și asupra Transilvaniei, dacă vom să fim drepti și ecuitabili.

Vor dice mulți, că acesta nu se pôte, pentru că acolo nici nu se știe că — ce e $\frac{1}{4}$ de sesiune urbanială, fiindcă acolo n'a fost introdus urbanialul. E adevărat, însă în parțiumuri și în confiniul militar încă n'a fost introdus urbanialul, și totuși Ungaria a dispus în lege, ca acestea să dobândescă drept de votare pe baza posesiunii de pământ. Nu incăpe dară indoelă, că censul de posesiune e just și posibil și pentru Transilvania.

Acuma numai aceea pôte să vină sub întrebare că: pentru Transilvania ce cheiă să se iee de basă? Și aceasta e prevădută în lege; pentru-că în acest § se face dispozițiune, ca acolo, unde n'a fost introdus urbanialul, și nu se pôte ști, cât face $\frac{1}{4}$ de sesiune urbanială, se ia de cinosură sesiunea urbanială din comuna, respective comitatul vecin. Susțin, că pentru Transilvania cea mai justă cheiă după acest principiu e cea stabilită în parțiumuri, fiindcă acelea au format o parte întregitoare a Transilvaniei, aceleași raporturi au fost acolo ca și în Transilvania, și astăzi procesele urbaniali în parțiumuri se resolvă după patentă urbanială cea din Transilvania, er nu după cea din Ungaria.

Dl ministru în espunerea de motive mai dice și aceea, că proporțiunea între Transilvania și Ungaria nici nu e așa de nefavorabilă, precum se pare, pentru-că pe când în Ungaria numărul alegătorilor în proporțiune cu numărul totalității locuitorilor face 70% pe atunci aceea în Transilvania e 60%.

Acesta depinde dela împrejurarea, că cum luăm lista alegătorilor. Pentru-că deși

este adevărat, că diferența e numai de un procent, însă căutând la cei-ce dau contin-gent, trebe să recunoscem, că în Transilvania nu există reprezentanță poporală, ei reprezentanța privilegiatilor, fiindcă acolo acestia dau proporțiunea. Pentru-că pe când în Ungaria abia 11% din totalul alegătorilor sunt luați pe baza vechiului drept, pe atunci în Transilvania aceia fac 66%, și în comparare cu totalitatea locuitorilor, în Ungaria alegătorii înscriși pe baza dreptului vechiu abia fac $\frac{3}{4}$ a unui procent, er în Transilvania 4% din totalitatea locuitorilor. Acesta dară nu se pôte numi reprezentă poporală.

Dl ministru în motivare mai dice, că „nu este posesiune, avere, ocupațiune, care să nu aibă influență recerută la eserciarea drepturilor politice“. Și această aserțiune este combătută prin datele statistice, prezentate de dl ministru, pentru-că în Transilvania și în special în comitate, unde locuiesc majoritatea preponderantă a locuitorilor țerei, și unde ar trebui să fie masa alegătorilor, proporțiunea e următoarea: în comitatul Albei inferioare, după 211,114 locuitori, pe baza posesiunii de pământ sau pe baza contribuțiunii sunt înscriși 1387 alegători, din acest număr se vine pe 152 locuitori; în comitatul Solnocului interior pe 175, în comitatul Dobăcei pe 134, în comitatul Albei-superioare pe 379, în comitatul Uniădorei asemenea pe 379 locuitori 1 alegătoriu, așa în toate comitatele.

Condeputatul Horn a demonstrat, că acolo, unde e introdus sufragiu universal, tot la 5 locuitori se vine 1 alegătoriu. Eu acesta o aflu de mai just; însă întreb, unde stăm noi? Foarte departe, pentru-că pe când la noi după 400 locuitori se vine 1 alegătoriu, pe atunci în alte țeri liberale — după 4 locuitori se vine 1.

On. casă! trebe să fim cu mare precauțiune la stabilirea censului electoral chiar și din acel punct de vedere, fiindcă dl ministru și-a propus a lipsi pe cât se pôte majoritatea locuitorilor țerei de dreptul său electoral și a și dat esepresiune eclatantă acestei intențiuni în vorbirea sa dela 7 Iuliu, când a răspuns condeputatului Mocșáry următoarele: „Răspunsul meu e simplu, pentru-că eu nu țin, că ar fi cu cale a stabili cercurile electorale unilateral, luând în considerațiune numai populațiunea, ci aflu de lipsă a lua în considerațiune atât averea, cât și calificațiunea intelectuală. Nu aflu just a împărți pe deputați după un număr egal de suflete, fără a ține cont de împrejurarea, că cutare oraș sau ținut — pôte sau nu, să dea garanțiile intelectuale, cele corăspundătoare. Nu țin a fi just, că un ținut sau oraș, carele arată calificațiunea de avere, pe de 6—7 ori mai mare ca altul, totuși să incurgă în legislațiune prin deputați în asemenea număr d. e. ca și un ținut, ai cărui locuitori sunt curat agricultori sau trăind printre munți, se ocupă cu agende de aceea, ce mai puțin îi califică pentru eserciarea drepturilor politice“. Prin urmare dară, dl ministru n'are nici intențiune de a pregăti proiectul de lege referitor la arondarea cercurilor electorale, până ce nu va avé la mână lista alegătorilor, pentru-că după aceea vrea densusul să se orienteze la formarea cercurilor electorale; fiindcă, după opiniunea sa, nu e just a forma cercurile după o egală proporțiune numerică, fără respect la inteligență. Acesta e posibil, însă apoi să măsurăm cu măsură dreptă, pentru că la inteligență e introdus sufragiu universal er posesorilor mari le e cu totul imposibil a nu dobândi îndreptățirea electorală în urma censului existent; drept aceea să deschidem calea și posesorilor mici, și să le dăm ocaziune pentru de a se pute înscrie de alegători; din atare listă să pregătescă apoi dl ministru o chieie justă; dacă noi îi despoiem prin legea electorală de dreptul de a se înscrie cât de mulți, și dacă formăm cercurile după numărul alegătorilor înscriși pe baza acestei legi, atunci față de posesorii mici vom comite o nedreptate dublă.

Eu nu vreau să iau la critică: dacă e lucru înțelept și cu tact ca mini-trul de interne al unei țeri agricole să vorbească în mod atât de desprețuitoriu despre agricultori; această las să o judece on. casă!

On. casă! Nu pot trece cu vederea de a nu-mi esprima părerea de rău asupra unui argument adus de dl ministru de interne. I-a

devenit deja datină, că de câte-ori are să apere vre-o cauză rea, totdeuna, face din aceea cestiune de naționalitate, firesce din strategie fiindcă știe, că prin aceea câștigă pe mulți, fără ca să între în meritul lucrului, și mai ales face serviciu plăcut jurnalistice; așa și acum, încă mai nainte de a figrăit cineva la proiectul de sub cestiune, cu ocaziunea desbaterei din 1 Iuliu, ca cel dintăiu vorbitoriu, el însuși a sulevat cestiunea de naționalitate din incidentul alegătorilor transilvăneni.

Eu țin procederea această de foarte greșită și nemotivată, ba am convicțiunea, că dl ministru nu o face această din convingere, ci numai pentru voia unor domni egoisti din Transilvania, cari numai așa se pot susține, dacă fac din această proiect de lege „cestiune de naționalitate“, ca în Transilvania egala îndreptățire să nu prindă nici odată rădăcini.

Dar mai este, on. casă, în vorbirea dlui ministru o altă esepresiune — mărturisesc — chiar vătămătoare, pentru care a și reclamat un condeputat, foș dl ministru nici n'a reflectat la aceea. Dl ministru adevă în vorbirea sa numesce pe naționalități popore de „buză străină“ și află de lipsă în contra lor a lua pozițiune din fotoliul ministerial, și a apăra în calitate sa de ministru interesele „unei naționalități“, fără a observa că, el reprezintă națiunea politică a Ungariei care o compun toate naționalitățile din patrie.

Mai întâiu de toate neg, că naționalitățile ar fi străine, după cum s'a esprimat dl ministru. Înțelesul esepresiunii acesteia încă depinde dela aceea, că cum ia omul cuvântul de „buză străină“. Eu naționalitățile nu le deosebesc după buze, ci după limbă, drept aceea pretind, că acum nu există popore de buză străină, ci există naționalități adevărate, ce compun patria și sunt garantate prin lege. Aceste naționalități au fost aici atunci, când s'a fundat această patrie, încă sântul Stefan a dis: „regnum unius linguae fragile et imbecille est“. Apoi să mi permită dl ministru de interne, a susținea că și Stul Stefan încă a fost ceva, a fost cel puțin așa bărbat de stat, ca actualul ministru de interne al Ungariei.

Eu protestez deci contra acestor trac-tări. Acesta, on. casă, e și în prejudețul patriotismului, și tocmai pentru aceea contestez, ca ori-cine să fie în stare a atribui naționalității sale patriotism mai adevărat și mai mare, decât pe care-l atribuesc eu naționalității române; și neg, că dl ministru, sau ori-cine altul în această patrie și-ar pute duce mai departe arborele genealogic decât până unde și-l pôte duce și cel din urmă opincariu român. Cu astfel de motivări domnul ministru va provoca numai scene, ca cele ce s'au întâmplat deunăzi: drept aceea eu rog pe dl ministru să se rețină dela pravocări de acestea.

Încă o vorbă. Sum convins, că nu se află în această casă, dar nicăiri pe lume om cu rațiune, carele să țină legea electorală din Transilvania de justă și ecuitabilă pentru majoritatea locuitorilor țerei; apoi de nu e justă și ecuitabilă, ce de altmintrelea se vede și de acolo, că de $\frac{1}{4}$ de secul nu a putut dobândi complăcerea majorității, atunci să nu ne lăsăm a fi seduși de profeți falși și informatori egoisti, ci să avem bărbăția de a fi drepti și ecuitabili.

Până aci vina acelor legi cădea pe fosta dietă a Transilvaniei, de aci încolo noi luăm răspunderea de pe umerii Transilvaniei, și Ungaria va fi responsabilă înaintea lui Dumnezeu și alumei pentru nedreptatea, ce va urma într'o parte a țerii.

Rog pe onorabila casă, ca să primescă emendamentul meu, carele sună: „Să se ștergă din șirul 1 și 2 al alineatului prim cuvintele: „în acele părți ale țerii, asupra cărora se estinde vigôrea articolului de lege V din 1848“; er în șirul 7 al alineatului 4, înainte de cuvântul „apt“ să se pună cuvintele următoare: „precum și în acele părți ale țerii, asupra cărora se estinde vigôrea articolului de lege II din Transilvania“.

Noutăți.

Adunarea reuniunii române de lectură din Sibiu se va ține Duminică în 17 l. c. n. la 4 ore p. m. în localul reuniunii.

Alegere de deputat clerical pentru congres In 2 Martiu s'a făcut alegerea supletorie în cerc. III-lea Deva pentru un deputat clerical la congresul nostru național-bisericesc. Ales a fost, cu unanimitatea voturilor, P. O. D. Ioan Papiu, protopresb.; ases. consist. în Sibiu.

Noul episcop de Roman. Marele colegiu electoral din România a fost convocat Sâmbătă spre a alege un episcop la eparhia Romanului. Ședința a fost presădă de I. P. S. metr. primat asistat de doi secretari ai senatului și de doi secretari ai camerei. După apelul nominal a urmat alegerea. A fost ales episcop de Roman, cu 155 voturi, vicariul metropoliei, Ieronim Ploieșteanu. La alegere au luat parte 228 senatori și deputați.

Interpelare în cauza minerilor dela Uioara. In ședința dela 9 Martiu a dietei ungurești deputatul Horánszki Nándor prezintă ministrului de finanțe plângerile muncitorilor dela minele de sare din Uioara, interpellându-l totodată, dacă e aplicat a dispune să se facă fără amânare o cercetare riguroasă în cauză, ăr abuzurile eventuale ale pedepsi? Ministrul a declarat, că din lipsa de date nu poate încă răspunde la această interpellare, dar spune, că încă înainte a dispus să se facă cercetare în cauză, și dacă se va constata, că s'au făcut abuzuri el le va pedepsi, ca prime. Scim, că între muncitorii dela minele din Uioara, partea cea mai mare sunt români.

Dela societatea geografică română. Sâmbăta trecută a fost prima ședință a Societății geografice din Bucuresci. Ea a fost presădă, M. S. regele. Ședința fiind deschisă, M. S. regele a dat cuvântul d-lui secretar G. Iahovari, care a cetit un raport asupra activității societății. In urmă, dl D. A. Sturdza a ținut o conferință intitulată: „Cunoște-te pe tine însu-ți”. D-sa arată importanța acestei măsuri, apoi face o critică asupra grabei, cu care biroul statistice s'a pronunțat asupra populației țării, care nu e de cinci milioane, cum a indicat o birou statistic, ci că este mult mai mare, adică de șase milioane și trei sute de mii; apoi arată că populația diferitelor județe a crescut în genere, afară de a județului Teleorman, unde a decrescut. După ce termină dl D. A. Sturdza, ședința a fost suspendată pentru 5 minute, în care interval M. S. regele s'a întreținut cu dd. general Manu G. Iahovari și D. A. Sturdza. După redeschidere, cuvântul a fost acordat d-lui Gr. Tocilescu, care a vorbit despre „Rolul lui Novac”. Duminică, în a doua ședință, tot sub președința M. S. regelui au vorbit dd. Grigore Stănescu, Ion Calender și C. Lupul.

Ministeriul român al domeniilor, dorind a răspândi printre sătenii români arta țesăturii covorelor, a voit să trimetă în străinătate mai multe absolvente ale școlii profesionale dela Armășești spre a se perfecționa în astfel de țesături. D. G. Tietter din Viena, către care se adresase ministerul a răspuns că înainte de a se lua această măsură, să se adune mostre de covore din toate părțile României, pentru ca în urmă, studiându-le în ce privește perfecționarea de răboie pentru asemenea țesături, tórcerea firelor, colorarea și combinația colorilor, să pótă avisa la măsurile de luat. Ministeriul, urmând acestui stat, a trimis o circulară tuturor prefecturilor, ca să adune mostre de covore, dintre cari o parte au și sosit la minister. Pentru moment afacerea se află în studiu.

Deraiere de tren. Din Püspök-Ladány se scrie, că trenul accelerat, ce a plecat dela Brașov Luni după prânz spre Budapesta, înainte de-a intra în gara dela Püspök-Ladány a deraiat Cinci vagoane au eșit din șini, unul dintre acestea a fost zdrobit, rupându-i-se și osiile. Călătorii au fost siliți să meargă pe jos cale de un kilometru, până

au ajuns la gara din P-Ladány, de unde au continuat calea cu alt tren. Nenorociri nu s'au întâmplat.

Baronul Bánffy la Viena. In urma desastrului oratoric, premierul Ungariei a plecat la Viena. In cercurile bine informate se atribuie acestei călătorii o mare însemnatate politică. Se crede, că Bánffy va cere imputernicirea coronei ca să disolve parlamentul și să scrie alegeri nouă. Partidul guvernamental e neliniștit din cauza acestă pentru-că nu e sigur, dacă imputernicirea se va da primului-ministru, sau nu.

Jekelfalussy în pensie. Foile din Budapesta anunță, că consilierul de stat L. Jekelfalussy va merge în pensie cu rang de secretar de stat. Pentru acest „post important, care pretinde cunoșcerea exactă a relațiilor de siguranță publică, ale administrației și ale cestiunei naționalității”, sunt 3 candidați: Dr. Al. Jessenschi consilieriu și șeful secțiunii în afacerile naționalităților; br. Torockay fost secretariu al comisariatului pentru fondurile române Năsăudene și Al. Széllay consil. de poliție. — Póte va fi numit cest din urmă?!

Socialismul se lătește mereu în Ungaria. Se scrie din Segsard, că socialismul, aștat în Budapesta, a străbătut deja și în comunele Uzd, Borjád, Duna-Szt.-György și Székely-Bölske din comitatul Tolna. Se ăice, că țeranii din navitele comune cu sulele iscălesc reversalii, prin cari fac promisiune, că nu vor primi muncă nici la seceriș, nici la cosit și nici lucrarea în parte a pământului. Prin această dășii vreau să constrângă pe proprietari, ca să le urce plata de ăi pentru munca prestată.

Crisa ministerială în Austria. Ministeriul Windischgrätz se află într'o stare foarte critică. Trei ministrii se pregătesc a abdice: Windischgrätz, ministrul de justiție Schönborn și ministrul de interne Bacquehem. — Ministrii acestia se tem, că nu vor pute străbate cu reforma electorală și astfel se grăbesc a abdice înainte de a suferi un fiasco.

Printr'o circulară a ministerului de culte și instrucțiune publică din România, adresată tuturor școlilor primare din țară, se face cunoscut directorilor și institutorilor, că pe viitor vor trebui să învețe pe elevi următoarele trei imne: „Cântecul gîntei latine”; „Un imn de serbare a școlilor”; „Imnul național”.

Artileria franceză e fără pereche. In continuarea desbaterii asupra bugetului marinei referentul Thomson constată, că vasele de război ale Franciei nu sunt de o mai mică celeritate, decât cele ale celorlalte duteri. Francia are numeroase vase de război, cari sunt de primul rang. Admirarul Besnard, ministrul de marină, confirmă, că flota de pe marea mediterană și cea nordică pótă ăine pept cu inamicul. Artileria franceză e prima artilerie a lumii. Tunurile sunt fără pereche. Francia va continua cu construirea de cuirassate, își va construi însă vase mici dar de celeritate mare. Națiunea, carea în ăiua de după luptă va sci să se susțină pe mare, va și domina-o. La fine ministrul enumără diferitele reforme administraționale și apellă la încrederea și patriotismul camerei.

Consiliu de ministri. In 13 l. c. n. la 4 ore a fost în Budapesta un consiliu de ministri, care s'a ocupat cu cestiunea politicei bisericesci, hotărîndu-se definitiv modificările, pecarieste aplicat să le primescă la pertractarea în casa magnaților a proiectu-de lege despre libera exerciere a religiunii.

Războiul iapano-chinez. „Times” raportează pe baza informațiilor din Hai-Ceng, că în 9 a curentei iaponezii au atacat pe chinezi la Chon-cio-tai. Puterea armată a chinezilor constă din 7000 combatanți și 30 tunuri. Comandantul diviziunii de mijloc a iaponezilor, care s'a luptat foarte bine a fost generalul Katsura. Generalul Oku a comandat flancul drept, ăr trupele din Kapping le-a comandat generalul Jamassa

Atacul iaponezilor a fost încoronat cu succes. După luptă de două ore chinezii au fugit spre Kinchov. Perderea chinezilor 1400 morți, pre când din partea japonezilor au cădut numai 10 ómeni. Japonezii au dat foc orașului Chen-cio-tai, și apoi au trecut imediat preste riul Sian.

Următorii lui Lobanoff. Următorii lui Lobanoff la Viena va fi, după-cum se svonește, George Cantacuzene, trimisul Rusiei din Wassington.

Pedepsă cu cnota ștersă. Din Rusia se depeșază că țarul a interăis printr'un ucas întrebuițarea mai departe a cnotei. Se ăice, că în decursul celor ăee ani din urmă, au murit în urma băăilor cu cnota 3000 de țerani rusesci. Este acum întrebare, că ore se vor ăine deregătorii ruși strict de poruncile acestui ucas.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Dobra la 27 Februarie 1895.

Onorată redacție.

Joi în 23 Februarie a. c. actualul conducător al tractului nostru M. on. domn Avram Simeon Păcurar a deschis aici primul sinod protopresbiterial.

Interesul vedit al cauzelor bisericesci școlare, greutatea vremurilor și încordarea, cu care se aștepta întâiul debut al noului șef tractual pe acest teren; în ciuda viscolului și al căderilor mari de nea, au adunat lume multă de prin cele mai întinse puncte ale tractului la acest prea reușit sinod.

Prin o cuvântare avântată și plină de învățături morale, prin cuvinte tari, părintele administrator pune înaintea sinodului, gravitatea situațiunei, în care a se află instituțiunile noastre culturale și cu deosebire starea derăpănată a finanțelor fondului tractual, al averei grănițare și întreaga mădularie launtrică a tractului.

Ca mijloce sanătore al acestui rău esistent, pune în vedere un plan de manipulație bine studiat și concret, ușor aplicabil și consultat cu cei mai vârsați bărbați de specie; după care întreaga stare al averilor de până acum în curând are să iese o nouă direcțiune.

Pentru adaptarea foculalelor noastre de cultură, cere o muncă intensă, utilă și rodnică dela toți factorii. „Preoți nu cu rea credință să fie slugitori sionului românesc”, ăice on domn administrator „ci avându-mă pe mine în vedere, cu desăvârșită lăpădare de sine, iubire și nobilă întrecere se fie apostolii virtutei, al păcei și al faptelor mari. Sbiciuitorii lenei, desfrăului și ai corupțiunei. Inteligența se meargă mână în mână cu preoțiimea, căci unde acesta nu se întemple, acolo este în-cuibată semidocția, vițiul cel mai de-sastros și distrugător al binelui și al dăinuitoriei fericiri, al ori cărei societăți”

Recomandă buna înțelegere și armonica conlucrare între frații de același legături din acest tract. Să și concentreze forțele lucrătore în serviciul bisericei noastre naționale, gravitând mai mult spre centru, unde va avé bogat teren pentru sanarea lor. Ros-tul cucernic și amabil al acestui blând părinte, cuvintele iesite din suflet curat, au făcut asupra auditorului, o inimă întipărire, căreia prin prelungite renoiri de sentimente, i-sa și dat espresiu în mod spontan.

In cadrul programului cuprindându-se lucruri, de o importanță actuală desbătându-se cu multă serioșitate, sau adus concluzele cele mai valide.

In fine prin ținuta deamă, tactică aleasă și conducerea înțeleptă a surprins, până și pe acei puțini, cari stăpăniți de particularismul lor inutil, fără nici un motiv, bălăcăreau mai înainte pe lungul stradelor, asupra persoanei acestui păstor vrednic. Inse rușinați și demascați sunt toți acești ipocriți de rea credință.

Iar noi aceia, cari te iubim cu bună credință ne apropiem de tine, ăicându-ți: pășește înainte, conducător nobil către calea apucată și noi în totă vremea ți vom oferi concursul nostru. Nu uita însă un lucru, a slugi ca și nobilul tău antecesor, națiunea ta, cu credință impusă de cea mai sfântă datorie și noi totdeauna recunoscătorii ăi om fi.

Un óspe.

Mikoujfal, începutul lui Martiu 1895.

Onorate dle redactor!

In prețuita fôie, ce redigiați „Telegraful Român” nr. 21 ați bine voit a lua notiță din foile magiare despre valachisarea seculor din Mikoujfal, m'i permit a vă da deslușiri esacte în cauză.

Correspondența din cestiune caracterisază pe corespondenții foilor magiare, cari fără genare și rușine, dau publicului scirile cele mai eronate și pline de minciuni.

Ce se ține de tacese, ce le încasază preotul rom. cath nu me interesează, — că la gr-orientali tacesele sunt mici și neînsemnate este adevărat — dar acea că dela rom. cath. trecu la gr orientali nu-i adevărat. Trecerile ce se întemple câte odată sunt parțiale, adecă provin din căsătorii micste, și de regulă mirésa trece la religia mirelui. Și aici noi am avea motiv de a ne plânge, căci mai multe fete dăm rom. cath. și ev, reformatorilor decat dășii nouă. Și acesta provine de acolo că: parochenii nostri, cari formeză trei părți a comunei Mikoujfal sunt foarte spornici, încât anevoie cred că s'ar putea compara o altă comună pe terenul acesta; nici odată nu s'a putut constata, ca mortalitatea să fi maiorizat născerile. Acum vre-o cățiva ani a publicat orașul S. St. Georgiu o statistică, unde cu bucurie constată, că în acel an a reportat victorie născerile asupra mortalităților. Și atunci am făcut o comparație din comuna noastră și S. St. Georgiu și am putut constata că pe când în S. St. Georgiu se vine la 89 suflete o născere, până atunci la noi la 20 suflete vine o născere, fetele gr. or. sunt silite să se mărite după cei de alte confesiuni, fiindcă după juri gr. or. nu se pot mărita tôte, în vecinătate afară de Bicsad numai sunt nici o comună unde se fie gr. or. numai în mari depărări. Noi suntem aici ca un ostrov încungiuat de elemente și religii streine. Așia este evident ca prin moralul creștinilor nostri, să înmulțim noi și elementul magiar, și apoi totuși tacsați că periclităm ideia de stat. Dar' nule este rușine a afirma astfel de eronări ca valachimea din Mikoujfal valachisază magiarimea din Săcuime, atunci când dășii nu știu nici o bôbă românesce, și astăđi din 210 familii române gr. or. nici la o familie nu se vorbesce românesce afară de familia preotului. Așa școlă comunală susținută de stat, învățatori unguri cu limba de propunere magiară. Și noi români acolo ne trimitem copii, căci altă școlă nu avem. Noi românii se susținem școlă confesională nu avem mijloce, poporul este sêrac; alte ajutóre la întreținerea școlii confesionale nu am căpătat. Suntem lăsați în mâna sorții pe tôte terenele și totuși așa periculoși! Știu unii dintre creștinii de ai nostri tatăl nostru românesce, ore de acesta să le fie frică; bine ar fi, nu le ar strica dacă ar avea barem de el frică.

Valachii din Mikoujfal, acest cuib al dacoromanismului, în 1848 au luptat sub stindardul lui Kossuth Lajos și glotele au făcut cașta comună cu magiari, românii acestia periculoși sunt toți încuscriți (Komásodva) cu magiarii, și totuși se nu li se recunoscă nici atăta patriotism, cât jidanilor, fiind că se ăin de biserica gr. or.? Așa acia,

cari s'au spăiat de scirea că satul se valachisază se rămână linisciți, că nu li-se va întâmpla nici o stricăciune în limbă, toemai din partea valachilor din Mikoujfalú.

Correspondentul ar face un serviciu națiunii sale, atunci când s'ar ocupa cu starea actuală, în care se află bieții locuitori din Mikoujfalú și Bicsad, și ar insista ca se vină se găsească v'un mijloc de a i scăpa de ruina totală, ca nu aqi mâne sei vadă cu straita în gât și cu ochii plin de lacrimi părăsindu-și țara și a căuta în lume pânea de toate țiilele. Pentru Mikoujfalú și Bicsad încă n'a încetat iobăgismul înainte 1848. Acum de vre o trei săptămâni au sosit sentinția dela curie în cauza acésta, pentru Mikoujfalú în sensul sentinției trebuie fiesce care proprietariu se-și rescumpere moșia erezită dela moși strămoși cu 30 fl. iugêrul, ér grădini- nile dela suma de 30 fl. — 100 fl. după mărime. Pășuniutul și pădură- ritul rămâne grofului fără ai-se da drept nici cu bani de ași putea res- cumpêra bietul țeran. Așia sunt im- pregiurările de astăzi; cum va putea bietul țeran suporta acésta sarcină când și până acuma abia a mai putut tărâi țiilele de pe o ți pe alta. Ce va face fără păduri și pășune? Atunci când pentru dênșii economia de vite au fost isvorul principal de venit, vitele din Mikoujfalú erau vestite, și astăzi nu are nici o talpă de pășune nu pôte se și țină, nici o oie, nici purcel, nici vițel etc. pământurile de arătură sunt sterile, neproductive. Inainte de asta cu vre-o țece ani au fost pe aici so- cietatea de naturalisti magiari și sau exprimat: „Aierul este aspru pâmên- turile nu plătesc o pipă de lemn“. Aici dle correspondent se-ți areți iu- birea cătră națiune, căci vei vedea cu ochii cum vor pleca bieți ômeni. aceea nu o știu se și o spun, că cătră Alföld sau cătră România vor pleca.

A.

Bibliografie.

A apărut:

„Rândunica“, nr. 6 cu următorul sumariu:
„Ana“, de Marg. Moldovan. — „Tirănie“, de Ilie Demetrescu. — „Ju- dele Zăbun“, de I. E. Prodan. — „Dor de mörte“!... de I. Scurtu. — „George Dandin sau bărbatul înșelat“ (trad.) de Iosif Schiopul. — „Dacă nu pētrunde“, de P. O. Bocca. — „Ră- murele“, de I. Costin. — „Feliurite“ de * * *
„Rândunica“ apare în Sibiu, de trei ori pe lună și e redactată de dl Silvestru Moldovan. Conținutul ei e variat, amuzant și instructiv. Prețul abonamentului e pe an 6 fl. pe 1/2 an 3 fl. pe 1/4 an 1 fl. 70 cr.

Din public. *)

Mulțămită publică.

La petrecerea din 27 Decembre a. c. ținută în favorul unui fond pentru sus- ținerea scôlei conf. aci în marginea secu- mei au suprasolvit. Prea On. Domn proto- pop. Dimitriu Moldovan 2 fl.; Părintele Zah. Ganea 1 fl.; părintele Dumitru Pulca 50 c. ér din afară au trimis dl George Za- nescu din Brașov 1 fl.; căroră li-se aduce și pre acésta cale sincera mulțămită, dân- du-și obolul spre un scop bun și românesc.

Hașfalău, la 1 Martiu, 1895.

Pentru comitet:
Nicolau Doctor,
paroh gr. or.

Comuna bisericească gr. or. din Pă- clișa în tómnă an. tr. 1894 a edificat o scôla confes. după toate cerințele legilor în vigôre, înzestrându-o și din lăuntru cu toate recui- sile necesari.

Pentru procurarea recuisitelor de in- vêtămēt au binevoit a dăru și următorii domni: Mateiu Nicola, avocat în Alba-Iu- lia 6 fl.; George Filip, adv. în Alba-Iulia

*) Pentru cele publicate în rubrica acésta, re- dațiunea nu e responsabilă Red.

5 fl.; Constantin Colbasi, proprietar mare în Spring, 1 fl.; Florian Rusan, preot în Alba-Iulia, 1 fl.; Dumitru Furdul, din Alba- Iulia (cetate) 2 fl.; George Cadariu, notar în Ciugudiu, 3 fl.; Ionász Moritz, din Alba- Iulia 3 fl. — Suma 21 fl.

Comuna bisericească primind cu recu- noscință aceste dăruiri, marinimșilor bine- făcători le exprimă și pe calea publicității adēnca sa mulțămită.

Păclișa, în Martiu, 1895.

Comitetul parochial.

Nr. 193/895 [38] 1—3

Publicațiune.

Maria Ordean din Jina este de- spărțită de pribegitul ei bărbat George Comșe din Dobârea prin sentința prea veneratului consistor archidiece- san din 24 Ianuarius 1895 Nr. 130 B. 1895, ceeace în înțelesul §-lui 124 din procedura judecătorească în cause ma- trimoniali, se aduce la cunoscință pu- blică.

Mercurea le 25 Februaru 1895. Oficiul protopresbiterial gr.-or. al trac- tului Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter.

Ori-ce tuse

precum ori și ce bôle de catarh de ale canalului de respirație, de gâttej, plumâni, apoi greutate de respirație, astma, flegmă, tusă măgărăscă, și ori-ce tuse, răgușală și gādilitură în gât, în- ceput de tuberculosă, se pot depărta mai iute și mai ușor cu întrebuițarea renumitului și după prescripția medicală preparat **Ceaiul Sf. George**, pa- chetul a 50 cr., și **Praful Sf. Ge- orge**, care aparține ceaiului, cutia a 20 cr. împreună cu prescrierea între- buințării medicale. *Succesul se simte după câte va țile.* Mai puțin de 2 pa- chete nu se trimit. [236] 10—12

La trimitere cu posta 20 cr. mai mult, pentru pachetare și espedat. Tôte comandele sunt a se adresa direct la

St. Georgs Apotheke,
Wien, V/2 Wimmergasse Nr. 33.

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSIMVANIA“.

A XXVI-a adunare generală ordinară

va avé loc **Duminecă în 7 Aprile n. a. c.** la 11 ôre înainte de prânz, în sala de ședințe a comunității orășenesci (curtea sfatului, strada Macelarilor Nr. 2.)

Obiecte de pertractare sunt:

1. Darea de sémă despre afacerile anului 1894.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Intregirea consiliului administrativ.
4. Alegerea comitetului de supraveghere.
5. Propuneri incurse.
6. Sortire de obligațiuni a fondului de întemeiere.

Sibiu, în 6 Martie 1895.

Dirrecțiunea.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1894.

Budapesta Predeal

Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren de per- sone	Tren accele- rat		Tr. de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone
10.—	8.05	—	—	2.15	pl. Viena	3.—	1.55	1.55	7.20	6.25
8.25	2.10	2.50	6.—	9.15	↓ Budapesta	5.50	7.25	7.—	1.50	8.1
11.24	4.07	6.23	9.05	11.12	↓ Szolnok	2.30	5.23	3.50	11.46	4.56
1.35	5.46	9.29	11.33	12.50	↓ P. Ladány	12.06	3.46	1.21	10.05	2.24
3.46	7.08	—	1.50	2.12	sos. Oradea-mare	—	2.25	11.04	8.43	12.23
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	pl. —	—	2.18	10.44	8.38	11.41
4.39	7.43	1.02	3.03	2.49	↓ Mező Telegd	—	1.52	10.07	8.13	11.07
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	↓ Rév	—	1.26	9.30	7.47	10.32
5.45	—	2.50	4.07	—	↓ Bratca	—	—	9.10	—	10.13
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	↓ Ciucia	5.40	12.47	8.31	7.08	9.41
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	↓ Huiedin	4.52	12.17	7.53	6.39	9.02
8.05	—	6.13	6.24	—	↓ Ghirbău	2.55	—	6.53	—	8.05
8.32	10.37	7.03	6.59	5.55	sos. Cluș.	2.—	11.01	6.14	5.25	7.30
8.49	11.10	—	8.40	6.11	pl. —	—	10.45	5.45	4.48	6.47
9.06	11.32	—	9.08	6.27	↓ Apahida	—	—	5.18	4.23	6.29
10.08	12.50	—	10.40	7.27	↓ Ghiriș	—	9.23	3.53	3.—	5.21
10.37	1.25	—	11.25	7.50	↓ Cucerdea	—	8.53	3.06	2.20	4.47
10.59	1.43	—	11.54	—	↓ Ujóra	—	—	2.48	2.—	4.31
11.07	1.52	—	12.04	—	↓ Vințul-de-sus	—	—	2.40	1.51	4.25
11.31	2.18	—	12.34	8.17	↓ Aiud	—	8.23	2.11	1.23	4.04
11.48	2.40	—	1.—	8.33	sos. Teiuș.	—	8.06	1.45	12.54	3.42
12.25	—	—	1.40	8.38	pl. —	—	7.59	1.10	—	2.27
12.50	—	—	2.17	—	↓ Crăciunel	—	—	12.39	—	2.13
1.04	—	—	2.35	9.09	↓ Blaș	—	7.30	12.24	—	1.39
1.35	—	—	3.14	—	↓ Micăsasa	—	—	11.48	—	1.18
1.50	—	—	3.34	9.42	sos. Copșa-mică	—	6.56	11.29	—	1.01
2.13	—	—	3.49	9.44	pl. —	—	6.54	11.14	—	12.46
2.32	—	—	4.11	9.59	↓ Mediaș	—	6.41	10.55	—	12.16
3.04	—	—	4.48	10.22	↓ Elisabetopole	—	6.20	10.21	—	11.39
3.39	—	—	5.27	10.51	↓ Sighișora	—	5.53	9.13	—	11.17
4.01	—	—	6.10	11.12	↓ Hașfalău	—	4.27	7.45	—	10.02
5.26	—	—	7.50	12.26	↓ Homorod	—	—	7.01	—	9.22
6.08	—	—	8.30	12.58	↓ Ágostonfalva	—	3.53	6.35	—	8.57
6.40	—	—	9.03	1.15	↓ Apața	—	3.16	5.58	—	8.23
7.16	—	—	9.38	1.34	↓ Feldioara	—	2.45	5.08	—	7.43
8.—	Tren accele- rat	—	10.25	2.09	sos. Brașov	—	7.01	2.18	—	10.37
—	11.—	—	—	2.19	pl. —	—	6.1	1.42	—	9.57
—	12.26	—	—	3.01	↓ Timiș	—	5.—	1.12	—	9.30
—	1.11	—	—	3.31	↓ Predeal	—	—	7.45	—	8.50
—	8.45	—	—	9.15	sos. Bucuresci	—	—	—	—	—

Nota: Ôrele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drēpta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă ôrele de nôpte.

Redactor responsabil Silvestru Moldovan.

Budapesta — Arad — Teiuș

Tren miest	Tren de per- sone	Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone		Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren de per- sone	Tren miest
—	—	—	—	—	pl. Viena	—	—	—	—	—
—	—	8.05	1.55	10.—	↓ Budapesta	7.35	1.20	6.30	—	—
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37	↓ Szolnok	4.18	11.15	2.45	9.30	11.35
9.10	8.42	3.55	6.55	6.10	sos. Arad	11.30	8.20	9.45	5.18	3.56
—	—	—	—	—	pl. —	11.—	8.10	8.55	—	7.—
2.30	—	4.30	7.05	6.35	↓ Glogovaț	10.48	—	8.44	—	6.47
2.44	—	4.42	—	6.46	↓ Györök	10.25	—	8.20	—	6.18
3.15	—	5.03	—	7.07	↓ Pauliș	10.11	—	8.08	—	6.02
3.32	—	5.14	—	7.18	↓ Radna-Lipova	9.58	7.29	7.56	—	5.47
3.58	—	5.32	7.50	7.35	↓ Conop	9.25	—	7.24	—	5.09
4.30	—	5.56	—	7.58	↓ Bêrzava	9.09	—	7.07	—	4.50
4.50	—	6.12	—	8.14	↓ Soborșin	8.21	6.33	6.26	—	4.—
5.40	—	7.—	8.51	8.56	↓ Zam	7.45	6.07	5.49	—	—
—	—	7.28	9.10	9.24	↓ Gurasada	7.18	—	5.19	—	—
—	—	7.54	—	9.50	↓ Ilia	7.08	5.44	5.08	—	—
—	—	8.10	9.34	10.06	↓ Branicica	6.44	—	4.42	—	—
—	—	8.28	—	10.24	↓ Deva	6.20	5.17	4.18	11.32	—
—	4.47	8.54	10.—	10.50	↓ Simeria (Piski)	6.05	5.05	3.59	11.16	—
—	5.04	9.08	10.11	11.04	↓ Orăștia	5.09	4.40	3.18	10.37	—
—	6.10	10.06	10.37	11.43	↓ Șibot	4.44	—	2.56	9.39	—
—	6.39	10.29	—	12.06	↓ Vințul de jos	4.22	—	2.32	9.12	—
—	7.11	10.53	—	12.30	↓ Alba-Iulia	4.04	3.59	2.14	8.53	—
—	7.28	11.07	11.17	12.44	sos. Teiuș	3.19	3.36	1.35	8.11	8.55
—	8.13	11.54	11.40	1.20	pl. —	—	—	—	—	—

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova

Orient.	Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren mixt		Tren de per- sone	Tren de per- sone	Orient.	Tren accele- rat	Tren de per- sone
Espres	8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20
Vineri	1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	pl. Budapesta	sos.	6.30	10.20	2.10
—	6.39	5.25	7.54	4.59	—	sos. Timișóra	pl. —	9.20	—	8.55
—	6.47	6.15	8.02	5.52	—	pl. —	sos.	8.28	7.13	8.49
—	—	9.33	10.25	9.10	—	↓ Caransebeș	—	5.39	4.05	—
11.05	—	—	12.28	11.47	—	↓ Băile Herculane	—	3.02	—	4.35
11.45	—	—	1.20	1.19	—	↓ Verciorova	—	1.—	—	3.40
10.55	—	—	11.40	6.25	—	↓ Bacuresci	—	11.25	—	7.10

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.

—	2.25	8.10	3.11	8.58	↓ Cucerdea	7.41	2.36	8.31	1.18
—	3.14	8.51	3.52	9.39	↓ Ludoș	7.03	1.58	7.43	12.32
—	5.07	10.27	5.26	11.11	↓ Oșorheiu	5.30	12.25	5.50	10.35
—	5.50	10.42	5.36	—	↓ Reghinul-săs.	5.18	9.35	5.05	—
—	7.25	12.15	7.15	—	—	3.50	8.—	3.22	—

Editura și tipariul tipografiei archidieceesane.